

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Libri// Officialis// Sive Agendae S.// Ecclesiae Treverensis
Pars// Prior**

Jakob <III., Trier, Erzbischof>

Avgvstae Treverorvm, 1574

VD16 A 766

Ordo Baptizandi plures infates tàm vnus, quàm diuersi sexus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72595](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72595)

ORDO BAPTIZANDI XXXI PLURES INFANTES TAM

VNIUS, QVAM DIVERSI SEXVS.

Sacerdos volens exorcizare, & catechizare plures infantes simul, meminerit eorum quæ supra pagina VIII. habentur: & in primis, quando plures diuersi sexus sunt, vt communes Exorcismos, & Orationes, quæ signantur in margine (*Super omnes.*) legat super omnes vtriusque sexus: Speciales verò alterius tantum sexus, super omnes illius sexus, qui in margine indicatur, dicat: Vt quando in margine habetur (*Super Mascul.*) tunc super masculos tantum, vbi verò ponitur (*Super Fœmell.*) super illas solum pronunciet talem exorcismum vel orationem, quare ne in hac re erret Sacerdos, Masculos simul, id quæ à dexteris, & Fœmellas simul à sinistris statuatur.

Obseruet quoque diligenter vt exorcizando, vel catechizando plures diuersi sexus, (vt Masculum, vel Masculos, cum foemella vel foemellis) Adiectiua & Participia propter personam digniorem per Conceptionem in Masculino genere proferat, quocirca tunc nihil hoc * signum curans, omisis illis quæ literis rubris intra Parenthesim continentur, inoffense pergat. Id, qui securè facere nequit, cum Masculis seorsum, deinde cum solis foemellis agat, modo subscripto.

ANTE FORES TEMPLI.

Sacerdos signando ✠ se dicat.

In nomine Patris, & Filii, ✠ & Spiritus sancti. Amen.

Deinde perat à singulis Patrinis.

Beget ih̄r das̄ diſ̄ kindt̄ geauffe werde!

C 4

Respon-

Responsio Patrinoꝝ.

Ad fin **Da Herr.** Deinde dicat. **Wennet das kinde.**
gulos. **Respon. N.**

*Sacerdos masculos collocet ad dexteram suam, foemellas vero ad
sinistrā: ter insufflet in facies singuloꝝ, ac toties dicat ad singulos.*

Ad fin **Exi ab .eo (ea) fathana,** da honore Deo
gulos. viuo, & vero: da honorem Iesu Chri-
sto filio eius, & Spiritui sancto, & rece-
de ab .hoc famulo (**hac famula**) Dei.

Hic signentur singuli infantes in fronte, dicendo.

Ad fin **Signo ✕ te in fronte,** in nomine Iesu
gulos. Christi, vt confidas in eo.

Oculos tuos, vt videas clarita-
tem Dei.

Aures, vt audias verbum veri-
tatis eius.

Ad fin **Bene ✕**
gulos. **N**ares vt suscipias odorem sua-
uitatis eius.

dico **P**ectus, vt credas in eum.

Scapulas, vt suscipias iugum ser-
uitutis eius.

Os, vt confitearis illi qui cū Pa-
tre & Spiritu S. viuit & regnat Deus, in
fæ-

us, in sæcula sæculorum Amen.

Oratio.

Exi spiritus immunde ab eo (ca) & da locum Spiritui sancto paracleto, in nomine Patris, & Filii, & eiusdem Spiritus sancti.

Ad Singulos.

Hic signentur singuli infantes in fronte & pectore. Non necesse est denudare pectora infantium: possunt enim signari super pannos.

Accipe signū crucis domini nostri Iesu Christi, tam in fronte, quam in corde: sume fidem cælestium præceptorum: talis esto moribus, ut templū Dei iam esse possis. ingressusque ecclesiam Dei, euasisse te laqueos mortis, lætus agnosce: horresce idola, respue simulachra, cole Deum Patrem omnipotentem, & Iesum Christū filium eius, qui cum eo viuit & regnat in sæcula sæculorum.

Ad Singulos.

Oremus

Omnipotens sempiterne Deus, Pater Domini nostri Iesu Christi, respicere digna-

Super Omnes

Ordo baptizandi

dignare super hos * famulos tuos **N. N.**
 quos (**has famulas tuas N. N. quas**) ad
 rudimēta fidei vocare dignatus es, om-
 nē cæcitatem cordis ab eis expelle, dif-
 rumpe omnes laqueos Sathanæ, quibus
 fuerant * alligati (**alligatæ**) aperi eis Do-
 mine ianuam pietatis tuæ, vt signo sapi-
 entia tuæ * imbuti (**imbutæ**) omnium
 cupiditatū foetoribus careant, & ad su-
 auem odorē præceptorum tuorū * læti
 (**lætæ**) tibi in Ecclesia tua deseruiant, et
 proficiant de die in diē, vt * idonei (**ido-
 neæ**) efficiantur accedere ad gratiā bap-
 tismi tui percepta medicina: Per Christū
 Dominum nostrum. **Resp. Amen.**

*Sacerdos deinde faciat exorcismum salis, si sal exorciza-
 tum ad manum non fuerit.*

Exorcizo te creatura salis, in nomine
 Dei Pa **✠** tris omnipotentis, & in cha-
 ritate Domini nostri Iesu **✠** Christi,
 & in virtute Spiritus **✠** sancti. **Ex-**
orcizo te per Deum **✠** viuum, per
 Deum

Plures Infantes.

XXXV

Deum ✠ verum, per Deum ✠ sanctū,
qui te ad tutelā humani generis creauit,
& populo venienti ad credulitatem, per
seruos suos consecrari præcepit: proin-
de rogamus te Domine Deus noster,
vt hæc creatura salis, in nomine sanctæ
Trinitatis efficiatur salutare Sacramen-
tum, ad effugandum inimicum: quod tu
Domine sanctificando ✠ sanctifices,
benedicēdo ✠ benedicas, vt fiat omni-
bus accipiētibus perfecta medicina, per-
manens in visceribus eorum, in nomine
Domini nostri Iesu Christi, qui ventu-
rus est iudicare viuos & mortuos, &
sæculum per ignem. **Resp. Amen.**

*Postea Sacerdos imponat sal ori singulorum infan-
tium dicens.*

N. Accipe salem sapientiæ, vt propitius <sup>Ad sin-
gulos.</sup>
sit tibi Dominus noster Iesus Christus
in vitam æternam. **Respon. Amen.**

Oremus.

Deus patrum nostrorum vniuersæ cō <sup>Super
omnes.</sup>
ditor

ditor veritatis, te supplices exoramus,
 vt * hos famulos **N.N.** has famulas **N.
 N.**) respicere digneris propitius, & hoc
 primum pabulū salis gustantes, non diu-
 tius esurire permittas, quo minus cibo
 repleantur cælesti, quatenus sint semper
 diuino spiritu feruentes, spe gaudentes,
 tuo nomini seruiētes, & perduc. eos
 (**cas**) ad nouæ regenerationis lauacrū,
 vt cum fidelibus tuis promissionum
 tuarum æterna præmia consequi mere-
 antur. Per Christum dominum no-
 strum. **Respon.** Amen.

Oremus.

^{super}
^{Mascul.} **D**eus Abraham, Deus Isaac, Deus Ia-
 cob, Deus qui Moyse, famulo tuo in
 monte Synai apparuisti, & filios Israēl
 de terra Aegypti eduxisti, deputans eis
 angelū pietatis tuæ, qui custodiret eos
 die ac nocte : te quesumus Domine,
 vt mittere digneris sanctum angelū tu-
 um

Plures Infantes.

XXXVII

um de cælis, vt similiter custodiat hos
famulos tuos **N. N.** & perducate eos ad
gratiam baptismi tui. Per Christum do-
minum nostrum. **Resp. Amen.**

Orcuus.

Deus cæli: Deus terræ: Deus angelo-
rum: Deus Archangelorum: Deus Pro-
phetarum: Deus Apostolorum: Deus
Martyrum: Deus Confessorum: Deus
Virginū: Deus omniū bene viuentiū:
Deus cui omnis lingua cōfiteatur, omne
genū flectitur, cælestiū, terrestriū, et in-
fernorum: te inuoco Domine, vt has
famulas tuas perducere et custodire dig-
neris ad gratiam baptismatis. Per Chri-
stum dominum nostrum. **Resp. Amē.**

^{Super}
Foemel

Adiuratio.

Ergo maledicte Diabole recognosce
sententiam tuam, & da honorem Deo
viuo & vero, & da honorē Iesu Chri-

D

sto

sto filio eius, & Spiritui sancto, & recede ab his famulis Dei **N.N.** (**his famulabus Dei N.N.**) quia istos (**istas**) sibi Deus et Dominus noster Iesus Christus ad suam sanctam gratiam, & benedictionem, fontemque baptismatis, dono Spiritus sancti, vocare dignatus est. (**Et hæc dicendo faciat crucem pollice dextero, in frontibus singulorum**) & hoc signum sanctæ crucis, quod frontibus eorum (**earum**) damus, tu maledicte diabole nunquam audeas violare, sed damnatus in æternum maneat, ab eis repulsus, per eum qui venturus est iudicare viuos & mortuos, & sæculum per ignem. **Resp. Amen.**

Oremus.

^{super}
^{Mascul} **D**eus immortale præsidium omnium postulantium, liberatio supplicum, vita credentium, resurrectio mortuorum, te inuoco super hos famulos tuos **N.N.**
qui

qui baptismi tui donum petentes, æternam consequi gratiam, spiritali regeneratione, desiderāt: accipe hos Domine, qui dignatus es dicere: Petite, & accipietis: quærite & inuenietis: pulsate, & aperietur vobis. Petētibus itaque præmium porrige, & ianuam pande pulsantibus, vt æternam cælestis lauacri benedictionem consecuti, promissa tui muneris regna percipiant. Per Christum dominum nostrum. **Resp.** Amen.

Oremus.

Deus Abraham: Deus Isaac: Deus Iacob: Deus qui tribus Israël de Aegyptiaca seruitute liberaſti, & per Moysen famulum tuum, de custodia mandatorum tuorum in deserto monuisti: & Susannam de falso crimine liberaſti: te supplex deprecor Domine, vt liberaſ has famulas tuas **N. N.** & perducere eas digneris ad gratiam baptismi tui. Per
Chri-

Ordo baptizandi

Christum dominum nostrum. **Resp.**
Amen.

Adiuratio

**Super
omnes.**

Ergo maledicte Diabole recognosce
sententiam tuam, & da honorē Deo vi-
uo & vero, et da honorē Iesu Christo
filio eius, & Spiritui sancto, et recede ab
his famulis Dei **N.N.** **(his famulabus
Dei N.N.)** quia istos (istas) sibi Deus et
Dominus noster Iesus Christus ad suā
sanctam gratiam, & benedictionē, fon-
tēque baptismatis, dono Spiritus sācti
vocare dignatus est. **(Et hæc dicēdo fa-
ciat crucem pollice dextero, in frōtibus
singulorum)** & hoc signum sanctæ cru-
cis, quod frontibus eorum **(earū)** da-
mus, tu maledicte diabole nunquā aude-
as violare, sed damnatus in æternum ma-
neas ab eis repulsus, per eū qui venturus
est iudicare viuos & mortuos, & sæcu-
lum per ignem. **Respon.** Amen.

Exor.

Plures infantes.

XLI

Exorcismus.

Audi maledictę Sathana, adiuratus per ^{Super}
nomen æterni Dei, & saluatoris nostri ^{omnes.}
filii eius, cum tua victus inuidia, tremens
gemensque discede: nihil tibi sit cõmu-
ne cum seruis Dei iam cælestia cogitan-
tibus, renunciaturis tibi ac sæculo tuo,
& beatę immortalitati victuris. Da igitur
honorem aduenienti Spiritui sancto,
qui ex summa cæli arce descendens, per-
turbatis fraudibus tuis, diuino fõte pur-
gata pectora, id est, sanctificata Deo
templa & habitacula perficiat, vt omni-
bus penitus noxis præteritorum crimi-
nũ * liberati (**liberataę**) * serui (**seruę**)
Dei, gratias perenni Deo referant sem-
per, & benedicant nomen eius sanctum,
in sæcula sæculorum. **Resp.** Amen.

Exorcismus.

Exorcizo te immunde spiritus, in no- ^{Super}
mine Pa **✠**tris, & Fi **✠**lii, & Spiritus ^{Mascul}
D 3 **✠**san-

Ordo baptizandi

✠ sancti, vt exeas & recedas ab his famulis Dei **N.N.** Ipse enim tibi imperat, maledicte diabole atque damnate, qui pedibus suis super mare ambulauit, & Petro mergenti dexteram porrexit Iesus Christus dominus noster. Qui venturus est iudicare viuos & mortuos, & sæculum per ignem. **Respo.** Amen.

Exorcismus.

^{super}
^{foemel} **E**xorcizo te immunde spiritus per Patrem, & Fili ✠ um, & Spiritum ✠ sanctum, vt exeas ab his famulabus Dei **N.N.** Ipse enim tibi imperat, maledicte damnate, qui cæco nato oculos aperuit, & quadriduanum Lazarum de monumento suscitauit.

Adiuratio.

^{Super}
^{omnes.} **E**rgo maledicte Diabole recognosce sententiam tuam, & da honorem Deo viuo & vero, & da honorem Iesu Christo

sto filio eius, & Spiritui sancto, & recede ab his famulis Dei **NN.** (**his famulus Dei N.N.**) quia istos (**istas**) sibi Deus & dominus noster Iesus Christus ad suam sanctam gratiam, & benedictionem fontemque baptismatis, dono Spiritus sancti, vocare dignatus est. (**Et hæc dicendo faciat crucem pollice dextero, in frontibus singulorum.**) & hoc signum sanctæ ✠ crucis, quod fronti eorum (**earum**) damus, tu maledicte Diabole nunquam audeas violare, sed damnatus in æternum maneat, ab eis repulsus, per eum qui venturus est iudicare viuos & mortuos, & sæculum per ignem. **Respon.** Amen.

Oremus

Aeternā ac iustissimā pietatē tuā deprecor Domine sancte pater omnipotēs æ^{Super}terne Deus, luminis & veritatis auctor, super hos famulos tuos **N.N.** (**has famu**

famulas tuas N. N.) vt digneris * eos
 (*cas*) illuminare lumine intelligentiæ
 tuæ : munda * eos (*cas*) & sanctifica:
 da eis sciētiam veram , vt * digni (*dig-
 næ*) efficiantur accedere ad gratiam
 baptismi tui: teneant fidem firmam, spē
 certam, consilium rectum, doctrinam
 sanctam, vt * apti (*aptæ*) sint ad perci-
 piendam gratiam tuam. Per eum, qui te-
 cum & cum Spiritu sancto viuit & reg-
 nat in sæcula sæculorum. **Responsio.**
 Amen.

Sacerdos Dominus vobiscum.

Minister. Et cum spiritu tuo.

Sacerdos.

Sequentia sancti Euangelii secundum
 Matthæum.

*Hæc dicendo faciat pollice signum in fronte, ore & pecto-
 re singulorum infantium.*

Minister.

Gloria tibi Domine.

Mattis. In illo tempore: Oblati sunt Iesu par-
 uuli,

paruuli, vt manus eis imponeret, & ora-
ret. Discipuli autem increpabant eos.
Iesus vero ait: Sinite paruulos, & nolite
eos prohibere ad me venire, talium est
enim regnum cælorum. **Chic ponat Sa-
cerdos manus suas super capita singulo-
rum infancium**) Et cum imposuisset eis
manus, abiit inde. **Responsio.** Laus
tibi Christe.

*Deinde Sacerdos admonet Patrinos, & circumstantes,
vt simul dicant flexis genibus orationem Dominicam:
Salutatione Angelicam, & Symbolum Apostolorum,
pro salute infantium.*

Pater noster, qui es in cælis, sanctifice-
tur nomen tuum. Adueniat regnum tu-
um. Fiat voluntas tua, sicut in cælo et in
terra. Panem nostrum quotidianum da
nobis hodie. Et dimitte nobis debita
nostra, sicut & nos dimittimus debito-
ribus nostris. Et ne nos inducas in tēta-
tionem. Sed libera nos à malo. Amen.

Aue Maria gratia plena, Dominus
tecum,

tecum, benedicta tu in mulieribus, & benedictus fructus ventris tui Iesus. Sancta Maria mater Dei, ora pro nobis peccatoribus, nunc & in hora mortis nostræ. Amen.

Credo in Deum, patrem omnipotentem, creatorem cæli & terræ. Et in Iesum Christum filium eius vnicum, Dominum nostrum. Qui conceptus est de Spiritu sancto, natus ex Maria virgine. Passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus, & sepultus. Descendit ad inferos, tertia die resurrexit à mortuis. Ascendit ad cælos, sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis. Inde venturus est iudicare viuos & mortuos. Credo in Spiritum sanctum. Sanctam Ecclesiam catholicam, Sanctorum communionem. Remissionem peccatorum. Carnis resurrectionem. Vitam æternam. Amen.

Exor-

Plures Infantes.

XLVII

Exorcismus.

Necte lateat Satana, imminere tibi poe^{Super}
nas, imminere tibi tormenta, imminere^{omnes.}
tibi diem iudicii, diē supplicii sempiter-
ni, diem qui venturus est velut clibanus
ardens, in quo tibi atque vniuersis ange-
lis tuis æternus superueniet interitus.
Proinde damnate atque damnande, da
honorem Deo viuo & vero: da hono-
rem Iesu Christo filio eius, & Spiritui
sancto, in cuius nomine, atque virtute
præcipio tibi, quicumque es, spiritus im-
munde, vt exeas & recedas ab his *famu-
lis (*famulabus*) Dei **N.N.** *quos (*quas*)
hodie Dominus noster Iesus Christus
ad suam gratiam & benedictionem,
fontemque Baptismatis, dono sancti
Spiritus vocare dignatus est, vt fiant
templum eius per aquam regeneratio-
nis, in remissionē omnium peccatorū.
In nomine eiusdem Domini nostri Iesu
Christi,

Ordo baptizandi

Christi, qui v̄turus est iudicare viuos
& mortuos, & sæculum per ignem.

Resp. Amen.

Deinde Sacerdos salua oris sui, pollice suo ex sinistra sua accipit,
tangat primò aurem dexteram singulorum infantium, dicendo.

Ad fin **E**phpheta, quod est, adaperire.
gulos.

Deinde narces: sed caueat ne sputo tangat labia infantium (De Cõ-
secrat. Dist. 4. cap. Propter gloriam.) dicendo.

In odorem suauitatis.

Demùm sinistram aurem subiungendo.

Tu autem effugare maledicte Diabole,
appropinquabit enim iudicium Dei.

Hæc hætenus ante fores templi.

His ita ritè peractis, Sacerdos inducat infantes in Ecclesiam,
dicendo.

Ad om
nes.

Dominus custodiat introitum vestrũ,
& exitum vestrum, ex hoc nunc, & v̄-
que in sæculum.

Quo dicto, itur ad fontem Baptismi, vbi mulieres denudat pueros,
& præparant ad baptismum: Sacerdos verò interim sumit oleum
sacrum, & chrisma præeunte candela: idem in loco apto prope
baptisterium collocat, Deinde Patrini infantes Masculos, Matrinæ
vero scemellas, in manibus teneant coram Sacerdote, & si sint a lii
Patrini, vel Matrinæ, ponant manum super infantes: Sacerdos ve-
rò consistens coram fonte, facie ad Orientem versa, quæ reliqua
sunt cum singulis agat.

Sacerdos igitur interroget secundo

Ad fin
gulos.

Wegende ihe das kind zu tauffen?

Respon.

Responsio Patris.

Ja Herr.

Sacerdos.

Antwort mir vñ des kints wegē auff meine fragē.

Sacerdos.

N. Abrenuncias Sathanæ?

Et si Patris nesciat latinè, interroget Germanicè.

Widersagst du dem teuffel?

Responsio Patris.

Abrenuncio. (vel in vulgari.)

Ich widersage.

Sacerdos.

Et omnibus pompis eius?

(Vnd aller seiner pracht vnd hoffart?)

Responsio Patris.

Abrenuncio.

Ich widersage.

Sacerdos.

Et omnibus operibus eius?

(Vnd allen seinen wercken?)

Responsio Patris.

Abrenuncio.

Ich widersage.

Sacerdos deinde interroget de fide pueri.

Credis in Deum Patrem omnipotentem, creatorem cæli & terræ?

(Glaubst du in Gott/Vatter almechtigē/schepffer himmels vnd der erden?)

Responsio Patris.

E

Cre

Ordo baptizandi

Credo. Ich glaub.

Sacerdos

Credis & in Iesum Christum, filiū eius vnicum, Dominum nostrum. Qui conceptus est de Spiritu factō, natus ex Maria virgine. Passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus & sepultus. Descendit ad inferos: tertia die resurrexit à mortuis. Ascendit ad cælos, sedet ad dexteram Dei patris omnipotentis. Inde venturus est iudicare viuos & mortuos?

Glaubstu auch in Iesum Christum seinen einigen Son/ unsern Herren. Der empfangen ist von dem heiligen Geist. Geboren auß Maria der Jungfrauen. Gelitten vnder Pontio Pilato/ Secreutziget/ gestorben vnd begraben. Abgestigen zu der hellen/ am dritten tag wider aufferstand von den todten. Auffgefahren gen himel/ sitzet zu der gerechten Gottes des Allmechtigen vatters. Von dannen er kommē werde/ zu richten die lebendigen vnd die todten?

Responso Patris.

Credo. Ich glaub.

Credis & in Spiritum sanctum, sanctā Ecclesiam catholicam. Sanctorum cōmu-

munionem. Remissionem peccatorū.
Carnis resurrectionē, & vitam æternā?

Glaubstu auch in den heiligen Geist. Die heilige
allgemeine Christliche kirchen. Gemeinschaft der
Heiligen. Vergebung der Sünden. Auferstehung
des fleisches. Und ein ewiges leben?

Responsio Patrini.

Credo. **I**ch glaub.

Nota Vascula sacre vñctionis, ad vitadum errorem, sic distin-
gui solent, vt vasculū Chrismatis signetur litera **Q**. Olei sacri **Q**.
vel **S**. Infirmorum autem **I**.

Exorcismo & catechesi, sic vt præmittitur, peractis, Sacerdos iubens
puerum denudari, intincto pollice dextero, in oleum catechumenor-
um, quod oleum salutis, seu sanctum vocatur, faciat crucem, & vn-
gat ipsum in pectore, & in scapulis, dicens.

Ego te in iō oleo salutis in pect **✠** ore,
Et in sca **✠** pulis. In nomine Domini
nostri Iesu Christi in vitam æternam.

Sacerdos interroget Patrum tertio.

Wilt ihr das kinde getaufft haben?

Responsio Patrini.

Ja Herr.

Sacerdos postea diligenter inquirat de infante ab obsterice, & alijs,
an sit baptizatus, interrogado **Ist das kinde gegetaufft?** Et si non
est baptizatus prius: tunc nominato eius nomine ipsum baptizet sim-
pliciter, absque conditione, sub forma subscripta. Aduertat autem Sa-
cerdos, vt non ante aut post ablutionem verba Sacramenti, quæ for-
mam continent, sed eodem tempore, quo ablutio ipsa peragitur, pro-
nunciet, atque ideo dum profert verba formæ, hauriat de fonte manu
dextera aquam, & fundat super denudatum caput pueri tribus vici-
bus, & dicat.

E 2

N. Ego

Ordo baptizandi

Forma
baptif-
mi abso-
luta.

N. Ego te baptizo in nomine Pa **✠** tris,
& Fi **✠** lii, & Spiritus **✠** sancti. Amen.

Si vero Sacerdos intelligat quòd infans, qui ipsi offertur baptizadus, sit fortè baptizatus, tunc inquirat per quem, & an debita materia & forma sit seruata: quod si deprehenderit sub recta verborum forma puerum esse baptizatum, nequaquam eundem rebaptizet, ne grauissimas iuris poenas incurrat: Vnctiones tamen in pectore & scapulis, oleo sancto & in vertice chrismate, ceteròque ritus omnes, cum solitis orationibus suppleat. Sed si dubium est, an sit ritè in aqua naturali baptizatus, sub debita verborum forma, tunc propter dubium, debet ipsum baptizare sub conditione, & forma subcripta, nominato nomine infans.

Forma
baptif-
mi condi-
tiona-
ta.

N. Si es baptizatus, non te rebaptizo:
Sed si non es baptizatus, Ego te bapti-
zo, in nomine Pa **✠** tris, & Fi **✠** lii, &
Spiritus **✠** sancti. Amen.

*Sacerdos intincto pollice in sacrum Chrisma
oret dicens.*

Deus omnipotens, & Pater Domini
nostri Iesu Christi, qui te regenerauit
ex aqua, & Spiritu sancto, qui que dedit
tibi remissionē omnium peccatorum.

Hic Sacerdos baptizatum inungat Chrismate, crucem faciendo, non in fronte, quæ sacramento Confirmationis reseruatur, sed in vertice, in summitate scilicet capitis.

Ipse te liniat Chris **✠** mate salutis in vi-
tam æternam. Amen.

Sacer-

Plures infantes.

LIII

Sacerdos accipiens vestem, seu linteum, vel mitram candidam imponendo capiti infans, dicat.

Accipe vestem candidam, sanctam, & immaculatam, quam perferas ante tribunal Domini nostri Iesu Christi, vt habeas vitam æternam, & viuas in sæcula sæculorum, Amen.

Sacerdos, tenens vnà cum patrinis candelam accensam super infantem, dicat.

Accipe lampadem ardentem, irreprehensibilem, custodi baptismum tuum, serua Dei mandata: vt cum Dominus venerit ad nuptias, possis occurrere ei, vnà cum omnibus sanctis, in aula cælesti, habeasque vitam æternam, & viuas in sæcula sæculorum. Amen.

Vade in pace, fides tua te saluum (saluam) fecit. Vel Dñs sit tecū: Vel, Pax tibi. Vel, Pax tecū:

sub M

E 3

Sa

Ordo baptizandi.
Sacerdos ad Patrimonos.

Schvermane euch Pettern vnd Böttern/
daß ihr dis kind euch lasset befohlen sein/
neben seinen natürlichen Eltern/ Also/
wenn es zu seinen verstandigen iare kom
men wirdt/ daß ihr es (wo dieselbige Eltern daran
saumich weren/ oder absterben) mit ganzem fleiß
vnderrichtet vnd lehret / stede vnd fest in der heili
ger Christlicher Catholischer vnd Apostolischer Kir
chen (darinnen es ietzunder den heiligen tauff ent
fangen) bleiben/ derselbigen waren vnd ungezwei
felten glauben allezeit halten / vnd darneben auch
das Vatter vnser/ den Englischē gruß/ den Apосто
lischen Glauben / vnd die zehen gebott Gottes / Da
keinen fleiß sparet/ zu lehrē vnd zu vnderweisen/ al
les so zu gehorsam/ auffnemung / vnd erhaltung der
obgenanter heiliger Kirchen lehr vnd forderung sei
ner Seelen seligkeit von nöten sein wirdt. Damit
ir dan der ietz gebetner gefatterschafft vor Gott dem
Herren gute rechen schafft vnd gnug thun werden.

*Sacerdos baptismo expleto, fricando pollicem dexterum sale,
lauet manus, supra fontem: Patrimi vero extra fon
tem. Clau daturque baptisterium, & sacru ole
um cum oleo sancto, praecunte ministro
cum candela, ad suum locum,
deferatur.*

Modus